

сини з іншими народами[5].

Отже, народний суверенітет дійсно могутній принцип правління та стійкості народу. Інтереси народ – головна цінність держави, оскільки саме народ має виключне право визначати і змінювати конституційний лад. Узурпація цього права державою або її органами не може відбуватися ні в якому разі. Будь-які діяння стосовно публічної влади мають бути визнані та підтримані зі сторони народу, і ніяк інакше. Сила народного суверенітету полягає в моральній свідомості та стійкості народу, у його національному дусі. Незалежність народу виявляється у його змозі приймати закони, тим самим забезпечуючи собі правовий захист.

1. Конституція. Громадянин. Суд. Професійні та суспільні погляди. К., 2009. 560 с.
2. Конституція України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до статті 80 Конституції України (щодо недоторканності народних депутатів України)» від 03 вересня 2019 р. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 38. Ст. 160.).
3. История политических и правовых учений. Учебник / Под ред. Доктора юридических наук, профессора О. Э. Лейста.
4. Правовая мысль : антология / авт./сост. В. П. Малахов. М., 2003. 602 с.
5. Шаповал Т. Народний суверенітет та політичні права і свободи (питання співвідношення). Право України. 2008. № 2. С. 9.

Савіщенко Вікторія Миколаївна
декан юридичного факультету,
кандидат педагогічних наук,
доктор юридичних наук, доцент

Худієв Раяль
студент юридичного факультету

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ЮРИДИЧНА НАУКА І ОСВІТА: ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Юридична наука – одна зі складних галузей науки, а юридична освіта довгі роки залишається однією з перспективною і популярною для абітурієнтів. Щодня з'являються нові терміни і методи в науці, які роблять навчання в юридичній сфері не тільки цікавою, але й корисною для кожної людини. Юридична наука або юриспруденція – це система знань про особливості права і держави в їх поняттєво-юридичному розумінні та вираженні, про загальні закономірності існування, функціонування та розвитку держави і права в їх структурній багатоманітності [1, с. 3].

Багато науковців досліджували різні ознаки, функції, методи юриспруденції, наприклад, О. Скакун, Ю. Оборотов, П. Рабинович та інші.

Науковці у своїх роботах зазначили про необхідність розрізняти об'єкт і предмет науки. Об'єкт – це те, що ще підлягає науковому вивченню за допомогою пізнавальних засобів і прийомів відповідної науки. У процесі наукового вивчення вихідні емпіричні знання про об'єкт доповнюються теоретичними знаннями, тобто системою понять про основні, суттєві властивості, ознаки і характеристики досліджуваного об'єкта, про закономірності його генезису, функціонування та розвитку. Наукове (теоретичне) пізнання тим самим являє собою творчий процес глибинного осягнення досліджуваного об'єкта у мисленні, у свідомості його мисленнєвого образу (моделі) у вигляді певної системи понять про суттєві властивості цього об'єкта. [3, с. 58]. Тому слід вважати, що поняття об'єкта ширше за обсягом ніж предмета. Якщо об'єкт - це держава і право, то предметом її вивчення є правові форми державної організації суспільства і взаємодій соціальних суб'єктів, причому правові форми розглядаються в соціальному контексті, тобто у взаємозв'язку з суспільством у цілому [4, с. 65].

Юриспруденція поділяється на шість окремих наук, які мають певний предмет і вивчають певний аспект об'єкта: а) історико-теоретичні науки (теорія права і держави, історія держави і права, історія вчення про державу і право, філософія права і соціологія права й ін.); в) галузеві науки (консти-

туційне право, цивільне право, адміністративне право); г) цивілістичні науки (цивільне право, цивільний процес, арбітражний процес, сімейне право та ін.); д) науки, які вивчають міжнародне право (публічне та особисте); е) прикладні науки (судова медицина, судова статистика, криміналістика) [5, с. 4-5].

Особливості (ознаки) юриспруденції, на думку О. Скакун, яка відрізняє її з іншими гуманітарними науками: наука прикладного характеру, тому що юриспруденція покликана обслуговувати потреби громадського життя, юридичної практики, юридичної освіти, забезпечувати робітників необхідними даними про видання і застосування законів; наявні властивості точних наук, тому що ця наука включає в основному конкретні знання, виражені у точних співвідношеннях та конструкціях, як і природничі науки. Юриспруденція деякою мірою як медична наука - також поєднує теоретичну і прикладну (практичну) спрямованість. Юрист, подібно лікарю, має справу зі здоров'ям і життям. Діяльність юриста стосується «здоров'я» суспільства та духовного життя людини у цілому; здатна втілювати у собі позитивні якості наук про мислення. Вона досліджує питання, пов'язані зі спроможністю відображати об'єктивну дійсність у правових судженнях і поняттях у процесі створення і застосування законів (вивчення обставин юридичної справи, тлумачення законів і т. і.). Одна із юридичних дисциплін — криміналістика присвячена специфічним питанням людського мислення, застосуванню багатьох спеціальних знань при розслідуванні злочинів. Отже, юридична наука має в собі якості всіх трьох основних галузей знань — суспільних наук, природничих наук, наук про мислення [1, с. 3].

Юриспруденція особлива ще тим, що виконує різні функції. В науковій енциклопедії висвітлюють такі функції цієї науки: інтерпретаційна (пояснення сутності державно-правових явищ, причин їх виникнення і зміни, їх структури, функції та інше); евристична (здатність юридичної науки на підставі виявлених закономірностей та тенденцій розвитку державної та правової систем, шляхом висунення гіпотез та прогнозів, аналізу різних варіантів та альтернатив, визначати перспективи їх подальшого розвитку); пізнавальна (виявлення, фіксація наявних державно-правових явищ); прогностична (передбачення, прогнозування розвитку державно-правових явищ); методологічна (використання положень науки як дослідницьких інструментів для прирощування нових знань як у юриспруденції, так і в інших науках. При цьому особливо важливу роль відіграють, як зазначалось, висновки загальної теорії держави та права); практико-прикладна (відбиває призначення будь-якої науки сприяти вирішенню практичних завдань соціальних перетворень, служити на користь людям); комунікативна (взаємозв'язок та взаємодія юридичних наук, дотримання оптимальних темпів зростання та вдосконалення юридичних знань, використання юридичними науками наукових досягнень не правової сфери); ідеологічно-виховна (вплив політичної і моральної свідомості, світогляду і загальної культури суб'єктів на формування та розвиток права, зміцнення чи послаблення у суспільній свідомості престижу, авторитету права, держави, законодавства) [5, с.6].

Підсумовуючи все вищезазначене слід зазначити, що юриспруденція є одним з важливих суспільних і гуманітарних наук. Основні переваги цього методу полягають у наявності різних функцій, методів. Наприкінці відзначмо, що вивчаючи юридичну науку, то студенти юридичного факультету розуміють, що доведеться працювати з вирішенням різних питань, тому що ця наука є особливою і різноманітною.

1. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник. Харків: Консум, 2001. 656 с.
2. Скакун О.Ф. Теорія права і держави: підручник. Київ: Правова Єдність, 2009. 519 с.
3. Нерсесянц В.С. Общая теория государства и права: учебник для вузов. Москва: Норма, 2012. 560 с.
4. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): навчальний посібник- К.: Знання, 2005. 655 с.
5. Бризгалов І.В., Юридична деонтологія: короткий курс лекцій. К: МАУП, 2003. 43 с.